

Bogdan VÎRJAN

**DREPT PENAL
PARTEA SPECIALĂ I**

**Infrațiuni contra persoanei
Infrațiuni contra patrimoniului**

Universul Juridic

București

-2025-

Cuprins

PARTEA INTRODUCATIVĂ	5
TITLUL I	
INFRAȚIUNI CONTRA PERSOANEI	39
Capitolul I	
Infrațiuni contra vieții	41
Omorul.....	43
Omorul calificat.....	51
Uciderea la cererea victimei	67
Determinarea sau înlesnirea sinuciderii.....	71
Uciderea din culpă	77
Capitolul II	
Infrațiuni contra integrității corporale sau sănătății	84
Lovirea sau alte violențe.....	85
Vătămarea corporală.....	96
Lovirile sau vătămarile cauzatoare de moarte	103
Vătămarea corporală din culpă	105
Relele tratamente aplicate minorului.....	110
Încăierarea	113
Capitolul III	
Infrațiuni săvârșite asupra unui membru de familie	117
Violența în familie	118
Uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă.....	121
Capitolul IV	
Agresiuni asupra fătului	125
Înteruperea cursului sarcinii	126
Vătămarea fătului	130
Capitolul V	
Infrațiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie	135
Lăsarea fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate	136
Împiedicarea ajutorului.....	139

Capitolul VI

Infrațiuni contra libertății persoanei	142
Lipsirea de libertate în mod ilegal	143
Amenințarea.....	149
Șantajul	152
Hărțuirea	157

Capitolul VII

Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile	163
Sclavia	164
Traficul de persoane	167
Traficul de minori	173
Proxenetismul	179

Capitolul VIII

Infrațiuni contra libertății și integrității sexuale	184
Violul	185
Violul săvârșit asupra unui minor.....	195
Agresiunea sexuală	200
Agresiunea sexuală săvârșită asupra unui minor	203
Determinarea sau înlesnirea întreținerii de acte sexuale sau de natură sexuală între minori	206
Coruperea sexuală a minorilor.....	208
Racolarea minorilor în scopuri sexuale	211
Fapte comise în circumstanțe agravante	213
Hărțuirea sexuală	213

Capitolul IX

Infrațiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private	216
Violarea de domiciliu	217
Violarea sediului profesional.....	221
Violarea vieții private	223
Divulgarea secretului profesional	227

TITLUL II

INFRAȚIUNI CONTRA PATRIMONIULUI	230
--	-----

Capitolul I

Furtul	231
Furtul	232
Furtul calificat.....	238

Furtul în scop de folosință	249
Plângerea prealabilă și împăcarea.....	251
Capitolul II	
Tâlhăria și pirateria	254
Tâlhăria.....	255
Tâlhăria calificată	260
Capitolul III	
Infraacțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii	267
Abuzul de încredere.....	268
Abuzul de încredere prin fraudarea creditorilor	274
Bancruta simplă	279
Bancruta frauduloasă	286
Gestiunea frauduloasă.....	294
Însușirea bunului găsit sau ajuns din eroare la făptuitor.....	301
Înșelăciunea	308
Înșelăciunea privind asigurările.....	315
Deturnarea licitațiilor publice	321
Exploatarea patrimonială a unei persoane vulnerabile	328
Capitolul IV	
Fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice.....	338
Frauda informatică.....	339
Capitolul V	
Distrugerea și tulburarea de posesie.....	358
Distrugerea.....	359
Distrugerea calificată.....	370
Distrugerea din culpă.....	372
Tulburarea de posesie	374
BIBLIOGRAFIE	385

TITLUL I

INFRAȚIUNI CONTRA PERSOANEI

Prezentul curs urmează structura de sistematizare a infracțiunilor din partea specială a Codului penal. Astfel, în Codul penal român infracțiunile sunt repartizate în categorii de infracțiuni după criteriul obiectului juridic al infracțiunilor⁶³. În acest fel, după grupul de valori sociale de aceeași natură ocrotite prin norme de incriminare și care formează obiectul juridic generic, infracțiunile prevăzute de Codul penal sunt grupate în diferite categorii în cadrul unui titlu.

Titlul I din Codul penal cuprinde *Infrațiunile contra persoanei*. Aceste infracțiuni au ca obiect juridic generic persoana, cu drepturile și libertățile sale fundamentale, și anume viața, integritatea corporală și sănătatea, libertatea fizică și psihică, demnitatea, inviolabilitatea domiciliului și a vieții private, astfel cum aceste valori sunt reglementate în Constituția României. Prin faptele incriminate în Titlul I din Codul penal, legiuitorul a urmărit să garanteze respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, prin acordarea unei protecții penale corespunzătoare⁶⁴. De altfel, în sistemul nostru de drept, omul cu drepturile și libertățile sale ocupă primul loc în ierarhia valorilor.

Valorile sociale ocrotite penal sunt grupate în Codul penal după importanța acestora, motiv pentru care în Titlul I regăsim valorile sociale legate de persoană, cu drepturile și libertățile acesteia. Titlul I cuprinde la rândul său o subclasificare a infracțiunilor contra persoanei în mai multe grupe de infracțiuni, în funcție de valorile sociale de aceeași natură ocrotite penal prin mai multe infracțiuni. Ierarhia din cadrul acestui titlu este făcută tot în funcție de importanța atributelor fundamentale ale omului ocrotite penal, astfel încât putem spune că gruparea infracțiunilor pe capitole este făcută tot în funcție de importanța valorilor sociale ocrotite, începând astfel cu infracțiunile contra vieții și terminând cu infracțiunile ce aduc atingere domiciliului și vieții private.

⁶³ A se vedea în acest sens, Tudorel Toader, *Drept penal, Partea specială*, Ed. Hamangiu, București, 2007, p. 1.

⁶⁴ Valerian Cioclei, *Drept penal. Partea specială I. Infracțiuni contra persoanei și infracțiuni contra patrimoniului*, ed. a 8-a, Ed. C.H. Beck, București, 2023, p. 1.

Titlul I al Codului penal cuprinde următoarele Capitole:

- Capitolul I: Infrațiuni contra vieții;
- Capitolul II: Infrațiuni contra integrității corporale sau sănătății;
- Capitolul III: Infrațiuni săvârșite asupra unui membru de familie;
- Capitolul IV: Agresiuni asupra fătului;
- Capitolul V: Infrațiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie;
- Capitolul VI: Infrațiuni contra libertății persoanei;
- Capitolul VII: Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile;
- Capitolul VIII: Infrațiuni contra libertății și integrității sexuale;
- Capitolul IX: Infrațiuni ce aduc atingere domiciliului și vieții private.

În aceste condiții, în această lucrare analiza infracțiunilor va urma structura din Codul penal, infracțiunile fiind prezentate și analizate după sistematizarea acestora în partea specială a Codului penal.

Capitolul I

Infrațiuni contra vieții

Capitolul I are denumirea marginală *Infrațiuni contra vieții* și cuprinde cinci infrațiuni: **Omorul**, prevăzut de art. 188 Cod penal; **Omorul calificat**, prevăzut de art. 189 Cod penal; **Uciderea la cererea victimei**, prevăzută de art. 190 Cod penal; **Determinarea sau înlesnirea sinuciderii**, prevăzută de art. 191 Cod penal și **Uciderea din culpă**, prevăzută de art. 192 Cod penal.

Obiectul protecției penale comun acestor infrațiuni este dreptul la viață, drept fundamental primordial al persoanei, în lipsa căruia nici un alt drept sau libertate nu ar putea fi exercitate. Dreptul la viață este garantat de art. 22 alin. (1) din Constituția României. Astfel, pe lângă obiectul juridic generic care este reprezentat de persoană, cu drepturile și libertățile sale fundamentale, infrațiunile contra vieții au și un obiect juridic specific, care constă în dreptul persoanei la viață⁶⁵.

Dreptul la viață al persoanei, ca valoare socială protejată de dreptul penal, apare în momentul nașterii persoanei, și încetează în momentul în care persoana respectivă decedează. În ceea ce privește momentul apariției vieții, în general se consideră că acesta este dat de momentul primei respirații extrauterine a copilului. Totuși, trebuie avute în vedere situațiile excepționale care pot să intervină, când lipsa respirației pulmonare nu exclude starea de nou-născut viu a unui copil ca urmare a faptului că încă nu este secționat cordonul ombilical iar copilul continuă să trăiască prin respirația feto-placentară, sau situațiile când respirația se poate declanșa intrauterin, înainte de expulzarea acestuia. Pentru acest motiv, se consideră că, deși în majoritatea cazurilor apariția vieții coincide cu apariția concomitentă a respirației și circulației, totuși apariția uneia din aceste funcții vitale a organismului uman este considerată suficientă pentru a caracteriza apariția vieții extrauterine.

Momentul apariției morții este la rândul său destul de greu de determinat, având în vedere că moartea este un proces complex care presupune trei etape, și anume agonia, moartea clinică și moartea cerebrală, etape care sunt stabilite în funcție de analiza funcționării celor trei funcții vitale ale organismului: funcția

⁶⁵ V. Dongoroz și colaboratorii, *Explicații teoretice ale Codului penal român*, vol. III, ed. a 2-a, Ed. Academiei Române, Ed. All Beck, București, 2003, p. 169.

respiratorie, funcția cardio-circulatorie și funcția cerebrală. Având în vedere că după momentul instalării morții cerebrale la nivelul sistemului nervos central se produc leziuni ireversibile, este unanim acceptat că moartea cerebrală, numită și moartea biologică, reprezintă momentul decesului unei persoane și implicit momentul la care încetează viața persoanei, ca valoare socială ocrotită penal.

Obiectul material al infracțiunilor contra vieții este reprezentat de corpul persoanei în viață, concluzie care se impune având în vedere că împotriva acestuia se îndreaptă elementul material al infracțiunilor contra vieții. Totuși viața, ca valoare socială ocrotită de aceste infracțiuni, presupune nu doar o componentă biologică, reprezentată de corpul persoanei, ci și o componentă psihică, spirituală, care nu poate fi reprezentată în corpul persoanei, dar această problemă sesizată în literatura de specialitate este mai mult teoretică⁶⁶.

Subiectul activ al infracțiunii nu este calificat iar participația penală este posibilă sub toate formele.

Subiectul pasiv al infracțiunii nu este, de regulă circumstanțiat, acesta fiind o persoană fizică în viață. Totuși, în cazul infracțiunii de ucidere la cererea victimei, subiectul pasiv trebuie să fie o persoană care suferă de o boală incurabilă sau de o infirmitate gravă, atestată medical.

Elementul material al laturii obiective constă în uciderea unei persoane și poate fi realizat atât printr-o acțiune, cât și printr-o inacțiune, cu excepția infracțiunii de determinare sau înlesnirea sinuciderii, în cazul căreia elementul material constă în acțiunea de determinare sau înlesnire a sinuciderii unei persoane.

Urmarea imediată constă în decesul persoanei, cu excepția infracțiunii de determinare sau înlesnire a sinuciderii, în cazul căreia urmarea imediată constă în sinuciderea sau încercarea de sinucidere a persoanei.

Legătura de cauzalitate între elementul material și urmarea imediată trebuie stabilită cu mare atenție, fiind obligatorie efectuarea unei expertize medico-legale pentru stabilirea cauzelor decesului.

Forma de vinovăție în cazul acestor infracțiuni poate fi atât intenția directă sau indirectă, în cazul infracțiunilor de omor, omor calificat, uciderea la cererea victimei și determinarea sau înlesnirea sinuciderii, cât și culpa cu prevedere sau fără prevedere, în cazul infracțiunii de ucidere din culpă.

Faptele se consumă în momentul producerii rezultatului, care constă în decesul victimei, cu excepția determinării sau înlesnirii sinuciderii, care se consumă în momentul în care are loc sinuciderea sau încercarea de sinucidere.

⁶⁶ Valerian Cioclei, *op. cit.*, p. 7.